

ملا نەسرەددىن

№ 49 Kijmatl 15 kaplıq MOLLA-NƏSRƏDDIN نۆمۈر ۴۹ قەتئى سەبئىيە ۱۵ كىك

روحانى آتالارىڭ عبادتلىرىندىن

تورک کتابلاری.

دوئن برسدن قالدیم ایستدیم گیمه آذرنتر ادارهسه و اودانن بوساله بو جواب آلام که آیا عیبن دمیروک استانیلارینده، فوئر آختاشک کوشکلرینده تورک کتابلاری ساتیلیر.

بو حین ده بر نیجه مکتوب گتوروب فویدلار قانغه، برنجی مکتوبده، مخبریمز آذربایجان ختارلک بر سر کریمن ادارهسه گوتودویکی مکتوبده بائیر که آذربایجانک کتد مفازلرینده درس کتابلاری و درس شیری اولماوینی سیدن کتدیلر کتدن اوزاق اولان قضا مر کرزرتیه گیدوب کلدگه مجبور اولولار. بو مکتوبه کوز کرزرتیندن سورا دوردیم آباغه، فورتاشلی باغلابوب دوشدیم بولا، و آذرنتر ادارهسه یتیبوب دریمسی اظهار ایتدیم و دیدیم:

— آن احسانلار، بیجه سیز روا گوردورسکی که اوز جمدس کتابلار گزندان و درس اشیتدن اولا و افزالار و آیا کتد فوئر ایتلرینه بائیر برسیگر که بیجه ختارلک ترمی و روق تابسون و عهده سافرار بر طرفدن و کتلی جووقلاری دیکر طرفدن سیزلیکده مفازلرینده اولمازمتدن مستبد و مستبیس اولسولار. دوغریسی آذرنترک جوایه من لایب ملت و مدطل قانغییا او مکتا جواب ویزتک سویتیه مندن اوزی بیر یله سوله جواب ایستدی که آیا و افزالارده کی کوشکلرده ساتماق ایچون سیز کتابلار سیزی منعی ویرمک یا بولی ایه ویرنه.

دیدیم - الب بولی ایه، ساتانه بر منین قاض ویرمک شرطی ایه. دیدی - خوب، آله آتاگا رحمت ایلسون، سز او نیجه در که اسانیا کوشکلرک معبری بولمیشلار ایسدی بو عیظت آذرنتر بوسولای اولدوقلاری شین سین منته ویرمک ایتدیرلر و سز او بولی ملای ایلمیه، ختار کوشکلرک اوز کوشکلرک مامورلاری شتان ویروب دیورلر گیت بولی اولدیلارن آله.

دیدیم - خوب، بو احوالاتیه گیدوب تحقیق ایلریم و نتیجه سینی ده گیه بواده بازارام، من کتد فوئر ایتلرینه به کتلب و دفتر قلم ویرمین: ساتاشون؟

بواده یله معلوم اولدی که فوئر ایتلری، بیجه که معلومده آذرانقاع تابع درار و آذرانقاع کتد فوئر ایتلرینه کتلب و دفتر قلم یتدیومک ایچون یوک بر قازانج ایس بوره که او نادا آذرنترک گوجی چتیر

بلی احوالات بو نوعده، ایتدی بو اوج بولناشک حاقسی حلقدر، عاقسی حقیزدر - اونی حنان خدا و عاقم یلرک اودان اوتری دباده (و آخرمده) هیچ بر سر سینی گیزلین ایش بوخدر، و حاجیه دسک اولار که همان بروردکار علم اولانده شاهدهور که حق حابنده دوز کون اولیلان بر بارا عزیز بولمیشلارک ایشناسی کتد نتیجه نده - من لایب تورک زحمتکن سافرار بر طرفدن، و من لایب زحمتد کتد کتلی کتابلاری دیکر طرفدن، شوردا کوشکونی ملوق بولده وار فرسی ایه کیجه گوسوندور تلش ایتدی که سر نخرده - آسان وجهله تورک کتابلاری و دفتر قلمی بولی ایله، اله کتورمکه، عاجیز و آواره قانیرلار

آیا، اصناف درمی بو؟
قوی اصناف کتابلاری جواب ویرسولر.

ایکی باشلی قازانج

بوقلاردا بایزدیل باش سوزلک (ساروچه) بیر جوق مناسی وارل:

بیرسی ایکی قانیزی بیر نهلنده دوتارسا، بیر اوق ایه ایکی قوش وو - رارسا، بیر بارختیل ایکیس باغسی بیرده قولوغ ایدرسه، حکومت ادارس - لرنی: اوز قووم قارداشلارنا بائیلاراق باشقارلاری ایش سیز و آج قوبارس بونا ایکی باشلی قازانج ددیرلر.

بو ایل دهاستانان شله - پهلیمی شیتیر بیر پاش کجهه کلکلب، وای - غوندان کجهه ساتیلوب دوشن کیسی بوزومو قلیه دوتارلر دیدیم:

اسلام علیکم باهلل السور و القروا! سوگرا، شهادت بارغیسی اوزاداران دیدیم:

کجه شیری زیارت ایلیوم آخرم - تم ایچین.

قولوغ ایلیجکم اوزوم ایچین، آتام آتام ایچین، باجم قارداشم ایچین، او - غلوم قیزیم ایچین، دوست آشنا و قوومو افرام ایچین، منی بولا سالیب یزیده بیر ایش نایک کله کله دمنلر ایچین، اوزیرمهده حقوی آتوب انقاع کیریلک برلر ایچین، منی اوتورمه که کتلی و التماس دوعا ایبدنر ایچین غوربه نه الی اله...

دسک بیر طرفدن کجهنی زیارت ایلمدیم، بیر طرفنده بوتون کوزو بولدا قانلاریسی دوزون - دوزون کتیریب هر بیرسینی بیر پارچا چورک صاعی ایلمدیم، قارداشمی باغلی برمه قویوشام عهیم اوغلوئی، دام اوغلوئی، بویوم اوغلوئی باغسی بالذیزی باجانغیسی و آرزوایسی کجه اداره لرته بائیلیم، کجهده ایش سیزلر مکتا ایراد ایلمد، جکگره بواستنی یله ایلدر که مرضی اقتصاد باغلی دورورادا ایکی باشلی قازانج سینی هم زیارت مهده، تجارت مستلسی وار.

هر دم بیرچی خلاصه...

بیلک یوش

بوتن و طه اشعارا یلدرییر که، هر که یون بارچادان بائانیکه برمک لازم اولا آشاغیدکی عنوانه بویورسولار، قیستلر مناسیدن، قوتوبه و ایت قیستدن آتیجاک 200 قاض آدینق آلییزر، خصوصی دکالاردا و باشقا قوتوبه ایتلرله نایلیمان پارچالاری اوغلوکم واسطهله، خدمت ایتدیگی تعقیبتورقدان ایلدیریم.

عنوان: کجهه پارتوی قیتیلدیل

قومسومولارمزا حواله ایتمه‌لی در

کیجیش زمانک عناتی، بارماز و ایدیه‌کی زمانه موافق کله‌ین بر چوق شلرینی بنشزدان رد ایه‌مشیک، مثلا اسانک توروقی داغیدان و هسینه آبا-غنی سو و بلنجق اچیرسینه بوراخان، آبار نرماوا چیتندا آتافان چقبوب کوچه اورتندا فلان دایمالی باشانی بورانشز، باغناک قوتازی یش پرواسی اولان لیفلی تومانی، بوزمه‌سی یت و سرکه ایه دولی اولان بوزمه‌لی آرد-خاللی والنج بورانشز.

بزرگ حاموسی ایتناک باشناسی ایه کیغده ایشناک دالنج.

جورک بشیره، اورفک کوملشترینی و توراقشینی تدریه دونوب چیربیراسی، چونکه اوتاقلرین بر چوقنی مختلف آرقاشلارنه گزگنمگه چالیرلر، او-درکه تیزلیگه دقت ایلیرلر، بکی پیسیده لایر کیرلر، نورلرینی مندی بولدلارنه چالیرباشانی غیرت کونسترلر. ایدیه باقوب کورورسن آذربایجانلی لالاری ظفرده باشقا وشدنلارندن ذر-جده کلامی دکلدلر. اورنگ گده سکلر زغنی وایردر. اوغوان ایت بورلر، بونی ملاعی قین سیز اوز گرده اعتراف اچیرسکر ظن ایلیرم!

یہی، او قوملقدان دانمقد، بوراده دیبلریم که سارف قوسبارلشی ایل بی ایلدن سکلگ سانی آدیران کیمی بی سارف شیمسه ایل جا ایلدن آزلدیر! مثلا کچین ایل نلمطوم سیدن یاکمی سارف شیمسه بر اوچ دورت کیمی بربر، قاتوب برسک ایلدی، بونگ‌لده سکلری ایتیلنیز برحالمالی. دورت سکل 2 درجه کیمی برینه قاتوب بر ساق قاریدی. ازدهاملتک شیمسه ایزره یندیگه اوتاقلر چیچاقلشایا باشلا-دی. یاکمی سارف شیمسه بونی کوروب ال آتاپد دوشدی. یرایش گوره یله‌دی اودرکه بی یه اوسکلاری بام باشقا پیچمه ساقوب پای بوش ایلدی. دیمالی دورت ماکب دونوب بر سکل اولدی.

تلغراف خبرلری

پاکو-اچیری شهر مسلمانلاری آرد-هرهانگی مکجه کینه گزگورسکرکه سحر ساعت 8 دن آختنمک کورما کور کورولدیلور. آمانسک درس کیدیر بوله که میترک، سوادینک ته ایشکه جورک یوگ، حتی هس اماغا وقلری اولمایور. مطلدیره‌بری کیرر، بری کیدیر اوتاقلر شوقه‌نوب درسه وقتدن رساعت ساعت بارنج ایلری کیرلر. بر نوبه‌چتار چیغناز دیکری اوش‌یرینی دوتور کمان اولوناسونک. اوتاقلر سار اولسان زمان مختوشدر.

مختنا-مشهور آقا میر بوغونک طایبت مشربری آرمناغده‌در جناب آغمانخاندا کیندیگه احتضامی بر حکم سادیق اولماغا چالیر (کدخسته خانسه ته کاردرد) اولارنگ بورنشان قان آلماق صلی اچیرا اولور. ایتسه گز ملاعی، هر کون ساعت برده سکلر قاریسه بر باشاق سیرنه چیغزک، وکتزک بوش کیمیز، باشنی تاشنا کورسکر! اگر خدائاکرده پاشد بو اوتاقلر آرادسا سوسوکش بری برنه سانشانک فلان اولسا، قین بولدان کچین وشدنلارندک بونی برده کوردرسک اوزوغون بوردیوب شارادان بیه پیتلیدی و دورده‌دا هنان سکل شارگردارنه یک دورلو لنت باغیردی. ایدیه ایشیدیر که هوالر خوش کچیر بره پخیلاغر آتاجق نوزا نابیره، بالچینا بولانایور. سباح قار باغیدان لنت وار اوغول ایته‌بورسکه قار توباشک فایدا دوام ورورب دور ایلینیز! ده کوروسکلک دوردنک برده گوزنگ آلی کوم کورک کوروبدر. هیچ نوزگده یلیجسکلک هانگی طرفدن ته ایل چکدیلر.

ملاعی، سیز مصلحت کوروردم، سرفوت اولرک، مکتب لارلشندان کیدجه گده تالوگزک بوتونی قانلرگز وکیگه گزنی قیزلر، اوخا‌زیوان ایلدن سکلیر. کیمی گوزنگر اوتق چکگز که سیزه ظفر دک‌سین!

یرده ملاعی، بوقاریدا کونستر دیکم بارماز عناتسزنی رد ایشیش، پس بو مستنزی تر گزیکمه نندیر کوروم‌لی‌در! بئجه بونی قومسومولرنگ مندی مهموم سوله‌شدرد!

مخبر

«کیشی»

پازما غازیت، کس سبکی، پات کیشیا حیرکانغی، قیر فلی آت، کیشیا. بوشلا یکی‌بول، ودرتاق نامکی‌بول کیم نابیره، اهلین سکا اول قولیوفاغ قاضاغر اولور قومسومول وی اولور اولسون سگاه؟ پات کیشیا وارمی سگا دخلی‌که، یر قولیوماق آلسیز آتاق‌سینلارا قومسومول باداق باش کورکده، قانلار اچیدیر فوجاق اوشاق، سالیدر نجه آروات کیشیا

اصایک اولسون، ایه اضاف‌دها! طویوق: سو ایپدیگه باخار آلاخا بکلر سوز بیج دوقوب اولوش زهاله هر یری قومسومول بیجینه آده کیشیا! مبارز ای آغزی آتینق لاغلاخا! ملله قلم دورته‌ده، سول - سانی سکلیر: اولوسنا فوناق اوتاشنی بر یکیمه دور، دینمه، اوتورما کیشیا! قازاق محمد، حاجی قورباغیلار یرتیبیلاره نیشلری قانیلار ایلیغی، سورد، تعهرلی، آیر ایللار نولادیلار موزدور؛ اوتوز تات کیشیا!

اعلان

کجدده اماملی کوچمئنده مشهور یر ده‌وقوره وار که آدتا (جهان بانی) اوغلی دیوارلر، بونگ لندن سیتقیلیق، چیچقیلیق کلدیگی کیمی باشقاقت کیمسلانده منجابه ایشکده، بونگ قابولندا هسبه کدیلیرو ایشیلر سورد، سورد اولارلا، مجرب درمالار که نوزکارخانه‌شدن چیتر بولاردرد: توساغا بومورناسی - کورکود فارس - کورک داتس - ایلان قابویچلیق سیرساق - ایشتهک سودی-و باشقارلری.

هر کک دردی اولسا بوقاریکی آدربه مراجعت ایلین.

اعلان یرمن: دوداغی دوشولک

«کیشی»

موزدورا قیز ویرمگه آلا دلیر بارماغینی قانلیرا، سلالایر فرقه‌چی میدانلینی نالایر. طویلیاراق چورونو قات - قات کیشیا

سن کیسی قزیش ایدیه میدانلی یقندی اونی آلا تاراق خاضلی قوللاری سلالاندی، دوشوب پان‌الی سند یله متصدیکه چات کیشیا!

هر ته بازرسان، چاب ایدیر قومسویت قولیوماغا: خدکیدر قومسویت کوندن بازر، سینه دیدیر قومسویت (ه) آلاخا باخ؛ وجداینگی سات کیشیا سچیکلر، سولوه بورون قولیوماق آردا ویریدر هر ایوه یر چاقق شورالارا کیردی چکیر کین دالماق نته‌سینه، آرتجا ظل قات کیشیا! قوروت آغلیس لایجا اچیدینه یره آغلاخ جوروک اولسا کورکوندا کر ایلماره بوله که، ویرمز نمر زمله توکوب اولما دیورمات کیشیا! ییزلیه اوتاما شلمعات کیشی کیدیه وزیر، قالدی شعلک مان کیشیا (ه) (بدیک) دودابانی چاتده‌خاخاله

یادلیوش

تقدیر که شورا سکلیرندن خرت ایلدن و قیزلارینی نامهم مطلدیره-کوم سترک ایتسینه، مسلمانلاریک قیزی وارسا نوز کونته‌جه سولمنلنز قابالاری نوزده درس ویرمگه اول ایدیرم.

بو ایل بو دسلر کچیچک: (1) قوراندان قرات، (2) چره کدن هجه‌له (3) شریست دسلری، (4) دعا یازماق و اوشوقاق، (5) حجاب سملسه و غیره... تحصیل حق: ملا بالارانان آتدا 3- باغان بالارانان 5 - فونستاردن 2- شورا سکلیرندن قاجوب کلرندن 1- مات آتیلیر.

عتوان: کچه بویوک باغان قیریلخی کوجوسی.

ملا آناخانم

اظهار تشکر

طوبه‌ده جان‌دلدن چالیشان و فضل کارلین کوسردن و اوز وفادارلیقینی ایتان ایدن آتفاذده کی دوست آتاپه اظهار تشکر ایشکی لازم و واجب کورورم:

(1) طوبه‌ده بادلیقل و طیفه‌سی دایشان و کتله‌لری یش بوز نانه قدر جریسه ایله سیاست ایلدن دایره مدعی موسی سوله (2) آت چوقانغدا فیون کورون مرجانی آزاد کریم بکلرینه و مشهور قولیوماق شاعرین نورته و جوز-چوق یله یله دوست آتاشه (3) آت چایغندا یریشیلگی قازانان هواپه‌تانه علی‌یوب و هنزبک، شامبارام اوغلو، حسین طهماز اوغلی، توغیرلرینه و (4) طوبه‌ده ایشک ایلن چوقلیجه سابق زانده‌ده قولیوماقلار، وغیرارنه، انشا: یر یلاخا قیز کورتوروب فلان جیرایل قناسی اضیالی هسبه تزدنده چایتمخری مدیری علی عیوف، یشی همان علی عیوف که سکلک آلی ینی ناتینی کورتوروب تاجان غایوب رسم‌دن سورا من اونک برته تین اولونیشام، اادارندن: کچه شکر اینه‌دیکه.

محکمهلر ده

بو کورغره داقانلادا بولوم محکمبه دوشدی، اوراده یر آرز باشلی قیزالرش کیشی استخواب ایدیردیلر خاکم، آرز باشلی قیز آلان کیشیه دیردیکه: سن یلیردیکسی 16 - دان اکیک باشی اولان قیزی آلاماق باشقدار! کچی جزیئته خاکم، دینیکه وکتا کیمی آرز باشلی قیز آلاماق قانونجه یاقاق و شریسته کلغده... سن ته ایچون بلاک داتر، خلق محکمه‌سنگ تخیقی کاتبی، بر ایلدرک 12 پاشتا یر قیزی نونده ساتلیر که 17 باشی ناماولاندا آلسین! اوکه جوچوقلارا و جیرده او اویه ایدینه، من عوام آدم مگا دوار! کودی، نمد کورلوم، خیرچیلر

احلاساريمزدا

